UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 818. Paschalis Pap. Annus 2. Lvdovici 5. Leon. Ar. 5. Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

CONFVTATIO IMPERATORIS A THEODORO PALESTINO.

eſt alloquutus, rogans quiſnam eſſet, & vnde veniret: & quid ſibi vellet illa mira & incauta dicendi libertas. Ille autem & ſignificat patriam, & ſuum eſſe ex Palæſtina aduentum renunciat. & quod ſtatuebat non oportere vel apud imperatorem ſe à dicendo reprimere, quando videret Regem qui eſt in cœlis, affectum innumeris. Deinde aperit dogmata, docet honorem diuinarum imaginum. & cùm alia dixiſſet, & adieciſſet, hoc eſſe indiciū noſtri in Chriſtum deſiderij, & confeſſionem ab eo ſuſceptæ carnis. Deinde deſtruit propoſitas ab illo quæſtiones: Fide Chriſti & virtute ſermonis & ſpiritus. Poſtquam autem, poſt multa quæ inter eos dicta ſunt, Theodori oratio victoriam eſt adepta, primùm miratur Imperator, deinde etiam ei incipit blandiri, toto animo contendens talem virū in ſuam redigere poteſtatem, per quem multos eſſet ſuperaturus.

XXXIX Poſtquam verò vidit eum à ſe capi non poſſe: nam tale quid etiam apud eum adiecerat, dicens: Oblitus es eorum quæ Deo promiſiſti, ô Imperator, quorū interceſſor fuit magnus Pontifex, quando tuo capiti imperatoriam impoſuit coronam, cùm videlicet promiſiſſet Fidem ſeruare Catholicam. pace animæ tuæ, & prim(um) ornamentum reſtitue Eccleſiæ, & noli pugnare cum Deo inuicto Iudice & forti, etiamſi non quotidie iram inferat propter ſummam benignitatem. hæc ille ſic ad eum liberè eſt locutus. Imperator verò ſoluto prætextu lenitatis, in iram & furorem erupit; & rogauit, an eſſet aliquis eiuſdem animi & ſententiæ in pietate, cuius erat Theodorus. Poſtquam verò intellexit de fratre eius Theophane & quòd non minùs quàm naturam conſeruat in dogmatibus cognationem, & fraternitatem: ambos diu flagellis cæſos condemnat, vt relegentur ad oſtium Ponti. Iubens nemini eis impertire nec cibum nec potum, nec veſtimentum, vt mali (inquit) ſi male atterantur. hactenus de certamine ſub Leone. quod autem exantlauit ſub Michaele, ſuo loco dicturi ſumus.

THEODORVS ET THEOPHANES CÆSI DAMNANTVR EXILIO.

IESV CHRISTI
Annus 818.

PASCHALIS PAP. Annus 2. — LVDOVICI 5. LEON. AR. 5. IMPP.

I. QVi ſequitur annus octingenteſimus decimus octauus Indictione vndecima inchoatā, quintus item numeratur perſecutionis Leonis Imperatoris, quo acceptis iam antea litteris per Dionyſium à Paſchale Romano Pontifice Theodorus Studitarū Præpoſitus in carcere conſiſtens rurſum legat ad Occidentē Epiphanium diſcipulum ſuum ad eundem Romanum Pontificem, cui & litteras dedit, quæ ſic ſe habent [a].

Per omnia religioſiſſimo Patri, ſupremo lumini Vniuerſali domino noſtro, Apoſtolico Papæ, Ioannes, Theodoſius, Athanaſius, Theodorus, minimi presbyteri & Præpoſiti Catharorum, Pieridij, Paulopetrij, & Studitani. Vnus autem qui hic deeſt e numero in præcedentis ad Paſchalem epiſtolæ inſcriptione, nempe Ioannes Eucariæ Præpoſitus lapſus eſt, ac propterea nequaquā cum cæteris recenſetur. Teſtatur id quidem ipſe Theodorus in epiſtola ad ipſum Epiphanium Romam legatum. porrò epiſtola ad Paſchalem Papam ſic ſe habet [b].

[a] Theod. lib. 2. epiſt. [illegible] Cod. Vat.

[b] Theod. lib. 2. epiſt. [illegible] Cod. Vat.

II. LEGATIO MISSA PER EPIPHANIVM AD PASCHALEM PAPAM.

Reſpexit nos Oriens ex alto Chriſtus Deus noſter, tuam in Occidente beatitudinem, tamquā facem quandā diuinitus lucentem ad Eccleſiæ, quæ ſub cælo eſt, illuminationem, in Apoſtolica prima Sede conſtituens. Etenim ſpirituale lumen percepimus, qui in tenebris & in vmbra mortis improbæ hæreſeos tenebamur, & triſtitiæ nebulam depoſuimus, atq; in ſpem optimam emerſimus, cùm didiciſſemus ex fratribus & conſeruis noſtris, quos miſimus, qualia & quanta egerit & dixerit ſancta celſitudo veſtra. Quando hæreticos quidē Apocryſarios, velut fures, ne in ſacrū quidem conſpectū admiſit, ſed eum procul abhorrens, meritò reiecit: noſtrum verò calamitatibus ex litteris audiens & Miſſorum relatione compatiens, indoluit atq; ingemuit Dei exemplo tamquam proprij membri. Ac re ipſa cognouimus, manifeſtum Apoſtolorum principis ſucceſſorem Romanæ Eccleſiæ præſidere; certoq; nobis perſuaſimus, Dominum Eccleſiam noſtram minimè deſeruiſſe, cui vnum, ſolumq; à vobis auxilium habemus, atq; ab ipſo exordium in accurrentibus moleſtijs Dei prouidentia conceſſum eſt.

Vos igitur illimus ac ſincerus ab initio fons Orthodoxæ veritatis. Vos aduerſus omnem hæreticā procellam tranquillus ſepoſitus portus Eccleſiæ vniuerſæ. Vos à Deo electa ciuitas refugij ſalutis. Sed quoniam temerarium eſt à nobis miſeris ac indignis encomia congerere diuino nomini veſtro, quod diuina olim linguæ beatū prædicarunt, præſtat vt ad ærumnas noſtras veniamus.

ROMANÆ ECCLESIÆ PRÆCONIA.

III. STATVS ECCLESIÆ CONSTANTINOPOLITANÆ.

Impij ergo conſueta ſibi omni conatu ac veſania facere non ceſſant, omnes qui mortis metu frangūtur, in barathrū trahentes & abripientes. Neceſſe ſiquidē eſt, eum qui credere noluit, verberū, aliorumq; ſuppliciorū pœnis ſubijcere, vt diffluant ſenſim aliqui (quod eſt miſerrimū) etiam ex ijs qui certamen antea ſuſtinuerunt. Nos verò iterum humiles & in membris poſtremi, tam pro ſacro proprio capite, quàm pro reliquis præſentib. partibus, & fratribus audentes legatione fungimur, & obſecramus, vt conſoletur nos ſancta & Apoſtolica anima tua. Primum quidē (quod & facere illā credimus) ne ſuas pro ſtabilitate & ſalute omnium Deum flectētes preces intermittat, ita obteſtamur ſacratiſſima viſcera: deinde vt quæ ſpiritus ſancti inſtinctu pro humilitatis noſtræ vtilitate ac perpetua virtute tua laude deliberauit & ſtatuit, ad exitum, Deo adiuuante perducat. hactenus poſterior ad Paſchalem epiſtola, ex qua à Gennadio in defenſione pro Concilio Florentino præconia digna illa Eccleſiæ Romanæ citantur: *Vos illimus & ſincerus ab initio fons Orthodoxæ veritatis, &c.* Quod autē exigit his litteris Theodorus à Papa, illud fuit, vt præſtaret quod promiſerat, legationem remiſſurum Conſtantinopolim: quod & præſtitit, vt ſuo loco patebit.

His ſcriptis litteris Theodorus, Epiphanium, quem mittat cum ijs in Occidentem, delegit, ad quem has quæ ſequuntur litteras dedit, onus eidem legationis huius iniungens, his verbis:

Epiphanio filio [c].

[c] Theod. lib. 2. epi. 35. Cod. Col.

IV. EPIPHANIO CREDITVR LEGATIO AD PASCHALEM PAPAM.

En dilecte mi ſunt alacri animo inſtituiſti ſalue in Occidentē, litteras iſtas laturus, quas dedi tibi. Miſi epiſtolas duas ad Apoſtolicum, & dominū Methodium. Frater enim Dionyſius Dei nutu, & incolumis eo ſe ijs peruaſit, & ſpem optimā reportauit. Ad quam iteratas litteras addere, operæpretium duxi. Scripſi autē non tamquam à me ſolum, ſed ſicut anteà, ex perſona vtrorumq; Præpoſitorū quos indicat epiſtola, præterquam Eucariæ. Is enim, vt accepi, ſecundum peccata mea, lapſus eſt. Ex communi ergo ſententia & ſcientia, tum per occultā ſignificationem, tum per epiſtolæ ipſius lectionem, nunc ſcripſimus, vt epiſtola miſſa declarabat. Nunc verò etſi propter arctam cuſtodiam id facere non poſſum, attamē veluti cum conſentientibus vtriſque, eorum etiam hæc eſt epiſtola. Fortaſſe autem poſteà continget, vt & ipſi certiores fiant.

Vade igitur, egregie Epiphani, [illegible], id eſt, appare Occidenti nuncius fidelis, prudens, iam olim probatus, redde epiſtolam & iuxta ea quæ diuino inſtinctu impreſſa ſunt in ſancto Apoſtolico ſuggeſtione, verbisq; ſancti Methodij, & ſancti Manabaſſa Epiſcopi, ſimul intercede & ipſe; & ora vt ad finē hæc perducantur Dei voluntate, qui poteſt & ſaluum te ſeruare, & ſiſtere ſacro ac beato vertici. Ne formides, multa tibi merces, & magnum certamē. Dominus tecum. Saluta Sanctos omnes, & maximè eos qui notiſſimi ſunt, præcipuè ſanctū Patrem meum Archimandritam, ac dominum etiam meum Carthophylacem, cuius caritas eſt in humili corde meo. hucuſque ad Epiphanium Theodorus.

V. Quod autem ad Methodiū ſpectat, ad quem ſe ſcripſiſſe Theodorus teſtatur, erat iſte illic Apocryſarius Nicephori Patriarchæ ad Romanum Pontificem miſſus, cui quid tunc acciderit admiratione dignum Romæ moranti, ſic accipe ex Curopalata atque Cedreno in Michaele Theophili filio, dum narrat quæ acciderunt eidē Methodio iam Conſtantinopolitano Patriarchæ, cùm adulterij accuſatus, ob ſui defenſionem coactus fuerit virilia penitus conſumpta & exiccata monſtrare, ſic dicens: *Quidā de notioribus placidè ingreſſus, ex eo quæſiuit, quomodo virilia eius ita emarcuiſſent? Cui rem totam à principio enarrauit. Se cùm Romæ degeret miſſus eo ad Papā ob intentata Nicephoro ſanctiſſimo Patriarchæ crimina, vexatū fuiſſe à carnis ſtudiis ſe malo genio, ſine intermiſſione dies noctesq; ipſum titillante, & rei venereæ appetitum excitante. Itaq; ſe ardentem ea cupiditate ac tandem non ei ſuccumbentem, Petro Apoſtolorum principi ſe dedere ſtatuiſſe, multisq; ab eo precibus contendiſſe, vt ſe libidine illā liberaret. Hunc noctu aſtitiſſe, ad virilia ſua manum dexterā tangente, combuſſiſſe ſimulq; dixiſſe: Nihil eſſe quod in poſterum ſibi ab iſta*

metueret.

[illegible] et voluptatis concupiſcentia: ſe ob vehementem dolorem ſomno excuſſum, talem repertum fuiſſe, qualem ipſi vidiſſent. Hæc ipſa quidem Methodius cùm iam eſſet Patriarcha confeſſus liberè ea quæ his ipſis diebus, Romæ cùm eſſet, diuinitùs contigiſſent. Quod autem ait, eum Romæ tunc fuiſſe pro Nicephoro Patriarcha ob intentata illi crimina defenſorem: accidiſſe putamus, quod Theodotus, quo ſe in throno ſtabiliret, depoſitionem Nicephori falſis obiectis criminibus colorare ſtuduiſſet. Cæterùm epiſtola illa quam ſe eodem tempore ad Methodium Romam ſcripſiſſe Theodorus ipſe teſtatur, non eſt reperta in dicto codice, quo vſi ſumus, Columnenſi, vt hic ſimul eam tibi ſcribere potuiſſem.

VI. Sed ad legationem à Theodoro miſſam reuertamur. Profectus eſt igitur Epiphanius Romam, exceptuſq; eſt benignè à Paſchali Pontifice qui & quibus valuit remedijs ſtuduit tot malis occurrere. Sed quid faceret, cùm regnaret Imperator apoſtata, ſederet Patriarcha hæreticus, & cum eo clerus eiuſdem communionis, & monachi deſertores: quomodo ipſi audituri eſſent, quæ ab eo pro eorũ ſalute admonerentur? Non deſtitit tamen ad Conſtantinopolitanam auerſatricem licet Eccleſiam ſcribere, & quidem grauiſſimas litteras. teſtatur [a] id quidẽ Theodorus ipſe litteris ſuis ſuo loco reddendis.

[a] Theod. li. 2. epiſt. 62. 63. 66. Cod. Colum.

Intereà verò Theodorus non quieſcit, qui & hoc pariter anno ſcripſit Catecheticam epiſtolam ad vbiq; diſperſos fratres. Cùm enim in ea numeret ipſe annos quinque perſecutionis, hoc planè anno fuiſſe ſcriptam, qui numeratur quintus perſecutionis, affirmare neceſſe eſt. Loco planè miraculi habendum (quod ſæpè inculcandũ eſt) vt in arctiſſimo carcere conſtitutus, tot cuſtodibus vallatus, facultas ei ſcribendi fuerit ſuppeditata. Huius autem ſcribendæ epiſtolæ ipſi ea cogitatio fuit, quod cùm ſciret ſuos monachos & alios diuerſorum monaſteriorũ Confeſſores vagari à monaſterijs expulſos, extorres, ac à perſecutore Imperatore abripi: timens ijs, ne quos terror non ſubegiſſet, mundana voluptas vinceret, occaſione verſandi cum feminis: vt cauti eſſe debeant, datis his ad eos litteris, monuit vehementer. Sic ſpiritualis agonis dux ſapientiſſimus, ne aduerſariæ poteſtates ſuos læderent poſſent milites, quaquauerſum prouidit. epiſtola autem ipſa ſic ſe habet. [b]

[b] Theod. lib. 2. epiſt. 37.

VII. EPIST. THEODORI CATHECHETICA AD FRATRES DISPERSOS.

Theodorus omnibus vbiq; diſperſis fraternitatibus.

Gratia vobis & pax multiplicetur. Aequum enim eſt Apoſtolicis verbis affari eos, qui pro Chriſto perſecutionem patiuntur: [c] Benedictus Deus & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui humilitati noſtræ ianuam aperuit, quamuis arctè cuſtodiamur, vt vobiſcum cariſſimis noſtris epiſtolarum colloquio congredi poſſimus. Verè Dei verbum non eſt alligatum, etſi alligare ſe putent, qui dominantur. Verè lætari plurimùm debemus, cum diuinarum prædictionũ euenta in nobis conſpicimus. Age cum Apoſtolo [d] dicamus, fratres: Quis nos ſeparabit à caritate Dei? tribulatio, an anguſtia, an fames, an perſecutio, an nuditas, an periculum, an gladius? Num enim de ſeipſo tantum hæc dixit, at non etiam de nobis? & vt nos erga Deum ſic affecti ſimus, vt afflictionibus iſtis, quas ſuſtinemus, minimè frangamur, ſed ea quæ deſunt paſſionum perferre geſtiamus. Gaudium enim eſt inenarrabile pro Chriſto & cum Chriſto pati, quemadmodum oſtenderunt Sancti omnes vſq; ad Thadæum Martyrem noſtrum, & Confeſſores alios egregia animi conſtantiâ, & perſecutioni conuenientibus factis ſiue ex carcere, ſiue ex alio exilij quouis loco poſt illum abierunt. Simus & nos, fratres mei, Martyres ad hunc modum, vt parati nimirum ſemper ſimus, comprehendi, confiteri, flagris cædi, mori; hoc eſt enim quotidiè Martyrem eſſe: hoc quotidiè mori.

[c] 2. Pet. 1.
[d] Rom. 8.

VIII. *Ex hoc quidem purgari mentem contingit, & perturbationibus abſcedere, Deo appropinquare, mundum odiſſe, cælum meditari, perpetuò adamata bona, at certè triſtiora. Nec enim locum menti relinquit hæc huiuſmodi præparatio, vt voluptates cõſectetur, vt hoc illud ve carnali deſiderio amplectatur, ſed vires cordi & neruos addit, oculos in lachrymas ſolui compellit: deſiderium iniicit ex corpore, tanquam ex graui quodam carcere emigrandi. Conſiderantes itaq; quales ſimus: Et ſiquidem ſic affecti, rectè ſane: ſin aliter, redeamus in viam, & emundemur. Fugiamus immitẽ draconem diaboli & ignea tela amara & lethifera*

NE ILLECEBRIS CARNIS CAPIANTVR ADMONET SVOS.

cupiditatis. Non eſt voluptas, ſed dolor; non dilectio ſed [illegible], non beneuolentia ſed odium, ſeruitus, corruptela, dementia [illegible] eius, qui ſecundum naturam eſt ſtatus immutatio. [illegible] eſt & dulcis, quomodo quos arripuit, [illegible] iumentis ſimiles, probroſos, ſeruiles, [illegible] ne mortis reos? itaq; faſcinat, à mente alienat, & peruertit, nõ id re verà exiſtens quod præfert [illegible] gumenos à dæmone correptos, qui id quod patiuntur [illegible] ad ſe redeant, non agnoſcunt.

IX. *Videamus ergo, Chriſtiani, quæ nam ſint diuerſoria noſtra [illegible] & quibuſcum habitatio & conſuetudo. Quod ſi quid [illegible] eſt, migrandum; ſic cum eo qui ſcandalum affert [illegible] ſi cum nemine, adſciſcendum: quia execrabile ſolum eſſe, [illegible] dum neceſſitas non cogit. Obſeruanda ſunt & alia, cibus, potus, ſomnus, opus, vt menſurata ſint omnia quæ corpori vires præbent, vt pariat & iuſſa faciat, non efferatum reddant vt [illegible] animæ repugnet. Equidem eſt, ſi effatum alatur, laſciuit, [illegible] remq; animũ proſternit. Ex rebus noſtris de veſtris etiam [illegible] tiamus: Omnes ſiquidẽ homines liberi arbitrij habentes à Deo [illegible] iure acceperunt cum ſumma poteſtate, licet animâ & corpore [illegible] ter ſe pugnantibus, perpetuũ bellum ſit. De hoc [illegible] dicta ſint. Quid cetera deinde? Fides ſe ma immutabilis [illegible] didi vobis & à Sanctis accepi, vel potius ab vno vſq; & [illegible] ritu, &c.* adijcit de cultu ſacrarum imaginum [illegible] conſimilẽ doctrinã, quam breuitatis cauſâ hic [illegible] prætterimus, ac de perſecutione hæc rurſum inferius [illegible] rit, hortans eos ac roborans in fidei cõfeſſione [illegible].

X. *Minimè vos conturbet duratio perſecutionis. haud multis annos pertulimus, vt antiqui olim Confeſſores. Non enim [illegible] ſummi legitimo igne probatiſſima tentatione: [illegible] eſt plumbum, adhuc ruga peccatrix. Tu quis es qui [illegible] rum iudiciorum profunda ſcruteris? Quæ tibi præcepta ſunt hæc cogita. Abrahæ ſemen illud, cui promiſſa Dei benedictione [illegible] ſanctæ hæreditas fuerat, quadringentis triginta annis [illegible] manu ſeruitutem ſeruire Deus permiſit. Chriſti Eccleſia ab Apoſtolorum prædicatione vſq; ad Conſtantinum primum Chriſtianorum Regem ſupra annos trecentos ferente perſecutionem [illegible] eſt. Qui ſecuti ſunt, remiſſe quidem, attamen longo tempore [illegible] xerunt, prætterquàm ſub Iuliano Apoſtata. Paulus magnus annis quinq; & triginta perſecutionem pertulit, quotidie [illegible]. Et tu quinq; annorum ſpacio langues? Clemens [illegible] minimus vir viginti octo annis in perpetuo martyrio fuit. Et in [illegible] ra pauces deficis? Et quod mihi tempus ſatis ſit ad alios Martyres commemorandos? Non audiſti ſuſſeſtiam Iob? Nonne annis quidecim & amplius vlcere graui vexatus eſt præter alios adiectis fuerunt lugubres caſus? atq; hoc cum [illegible] cinera conſeſſus eſſet, qui potius laudabilius [illegible] Quid autem ei reſpondet oraculum? Vt ipſus, inquit, [illegible] Ita & nunc tribrat quodammodo prouidentia [illegible] mines, vt quæ inſunt zizania eiiciat, & frumentũ [illegible].*

XI. *Non audis quid Hieremias dicat? [e] Mitte eum in conflatorium, & vide ſi eſt probatio, ſicut & ego probatus ſum prius. Fratres adhuc ò ſtrenui milites Chriſti. Dies ſiunt [illegible] nis perſecutores permanere exiſtiment: [f] Si me perſecuti ſunt, inquit, & vos perſequentur: Si ſermonem meum ſeruauerunt, & veſtrum ſeruabunt. ſed hæc omnia facient vobis propter nomen meum, quia neſciunt eum qui miſit me. Verè enim ignorant quid Deus & Pater miſit [g] Filium ſuum factum ex muliere factum ſub lege, vt eos qui ſub lege erant redimeret & Patri ſuo acquireret. Niſi enim ignorarent, illum pingi non negarent: nam quippe qui ex muliere natus ſit, talis eſt, vt exprimi non poſſit, aliquid [illegible] tiumm quiddam eſſet. Sic itaq; fratres perſecutionis [illegible] ſolationem habemus in verbis Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti expectans remunerationem.* his præmiſſis ad poſtremum [illegible] net de Leontio perſecutore. Fuerat hic monachus & diſcipulus Theodori, & ſanctarum imaginũ cultus aſſertor. Verùm infelix in veritate non ſtetit, ſed factus apoſtata cęteris ardentiùs perſequebatur Orthodoxos, de quo [illegible] monet his verbis.

XII. *Sed noſtis qualis ſit Leontius, [illegible] non ſolùm [illegible] glorium, vt quidam Sanctorum dixit, ſed & Chriſtum [illegible] neq; adeò his finibus ſe continens, verùm acriùs & crudelius [illegible] tres noſtros excruciant: Qui ante diſcipulus [illegible] zans: qui inter fratres eminentiores, nunc contra fratres [illegible]*

quæ

quam iudices omnes: Qui non ſimpliciter imaginē dicebat ſed ſanctam imaginem ſiue Chriſti ſiue Deiparæ & cuiuſlibet Sanctorum: nunc eas incendit, & abolet, inſanientis inſtar feræ blaſphemans. Vide & Imperatori caræ factus eſt, & monaſterijs noſtris potitur, & omnia miſer facit in contumeliam Chriſti. ſed heu me! mea enim hæc eius ludibria. Attamen ſimilis illi eſt, qui genuit ſecundum carnem: nam & ille olim primitiæ fuerat impietatis; ſicut & Hermia. ambo enim furentes aguntur: nec miſcet Deus cornicem columbæ, ſed ſimilia ſimilibus. Ergo illis non hunc modum. Det illis Dominus agnoſcere veritatem, quos captos tenet diabolus pro ſua voluntate. Vos verò Chriſtus cũ ijs quos vexat apoſtata confirmet, vireſq; ac robur tribuat, vt ſuſtinere adhuc poſſitis, eſurientes, ſitientes, nudi, colaphis caſi, inſtabiles, laborantes, maledicta & perſecutionem patientes, blaſphemati, tamquam purgamenta huius mundi facti, omnium peripſema, vt Paulus [a] magnus, quo cum pars veſtra ſit. Fratres, orate pro nobis peccatoribus vt ſaluemur, digni habiti omnium qui reſtiterunt infimo gradu. Salutat vos qui mecum eſt frater Nicolaus. Gratia Dei cum omnibus vobis. Amen.

a 1. Cor. 4.

XIII. LEGATI A PASCHALE MISSI VENERVNT CONSTANTINOP.

Poſt hæc autem venerunt Conſtantinopolim Legati qui miſſi ſunt à Paſchali Romano Pontifice cum litteris aduerſus Iconomachos, quibus erroris arguerentur. Eſt mentio de hac legatione in epiſtola catechetica eiuſdem Theodori contra eoſdem Iconomachos [b] data, in qua hæc ſcribuntur verba: *Non igitur effugerunt, quin à ſupremo Eccleſiarum throno arguerentur, ſicut factum eſt, & ipſi ſcitis. Et nobis quidē tuta & ſincera erant omnia etiā ante Occidentalium aduentū. plurimum verò etiam inde acceſſit, vt cognoſcamus conſentaneè ſæculis ſuperioribus noſtrum hoc Deo cura eſſe, & ob oculos ſtatuiſſe teſtimonium, quod ab eo alieni ſunt, qui imaginem negant. Si enim à Coriphæo abrupti ſunt, & ab alijs tribus Patriarchis, vtique & à Chriſto, qui caput eſt prædictorum. & lugere illorum causâ & mœrere conuenit, noſtri verò lætari ſuprà modum*, &c. apparet ex his quidem litteras Apoſtolicas Paſchalis Papæ eius fuiſſe argumenti, vt ab eo erroris argueretur hæreſis Iconoclaſtarum, ipſi verò oſtenderentur ſeparati eſſe ab Eccleſiæ Romanæ communione. eiuſmodi igitur legatio, & declaratio veritatis, quâ innotuit ſciſſos eſſe ab Eccleſia omnes Iconomachos, plurimum attulit adiumenti ciuibus Conſtantinopolitanis, cùm ab Eccleſia Catholica ſe eſſe ſeparatos audirent. Quamobrem quamplurimi deteſtati errorem, ſunt veritatem profeſſi ex omni hominum genere vtriuſque ſexus, adeò vt & plures ex ijs qui latebant, prodeuntes in lucem martyrio ſe obijcerent. ita vt de ciuitate Conſtantinopolitana illud diceretur, quod vbi abundauit delictum, ſuperabundauit & gratia. Ita quidem teſtatur idem ipſe Theodorus Studita ſuâ epiſtolâ ad Naucratium [c] datâ, ſuo loco inferiùs recitandâ.

b Theod. li. 2. epiſt. 86. Cod. Col.

A CHRISTO DEFICIT QVI AB ECCLESIA ROMANA RECEDIT

c Theod. li. 2. epiſt. 71. Cod. Col.

XIV.

Quando autem peruenerit Conſtantinopolim legatio Paſchalis Romani Pontificis, in fine anni huius, vel ſequentis initio: haud ſatis exploratum haberi poteſt. Enituit quidem maximè vbique locorum Orientalis Eccleſiæ ingens eiuſdem Paſchalis Papæ ſtudium in iuuandis Græcis Orthodoxis laborantibus, quod & ex alijs ab eo rebus geſtis declarandum. Siquidem idem ſanctiſſimus Pontifex intereà nihil antiquius habens quàm de Fide Catholica benè mereri: Orthodoxos omnes extorres, Conſtantinopoli vel aliis partibus Orientis Romã confugientes quàm benigniſſimè excepit; quin & Græcis monachis egregium conſtruxit monaſterium apud ſanctam Praxedem, quem presbyteralem titulum mirificè exornauit, doniſque quampluribus auxit. Ne igitur confugientes ad Romanæ Eccleſiæ gremium monachi Orientales incertis ſedibus per Vrbem vagarentur: ipſis dictum monaſteriũ erexit, de quo Anaſtaſius meminit, dum agit de eodem S. Praxedis titulo ab eodem Paſchali ſanctorum Martyrum corporibus locupletato. his enim verbis rem aggreditur enarrare.

MONASTERIVM GRÆCORVM A PASCHALI PAP. ROMÆ EXTRVCTVM.

XV. DE ECCL. S. PRAXEDIS RESTITVTA.

Eccleſiam beatiſſimæ Chriſti virginis Praxedis, quæ quondam priſcis ædificata temporibus, nimio iam laxata ſenio ita, vt à fundamentis caſura ruinam ſui minaretur, idem venerabilis Pontifex illius ruinam ante præuidens, eiuſdemq; Eccleſiæ curam adhibens, illic peruigil ſæpius exiſtens, in alio non longè demutans loco, in meliorem eam quàm duſum fuerat, erexit ſtatum. Abſidem verò eiuſdem Eccleſiæ muſiuo opere exornatam varijs decenter coloribus decorauit. ſimili modo & arcum principalem eiuſdem metallis miriorum modum proficiens compſit. extat adhuc ipſa abſis ſacris imaginibus ex muſiuo elaboratis decora & integra, in cuius fronte eiuſdem Paſchalis nomen eadem arte exſcriptum legitur his inter ſe complexis elementis. P S atque verſus iſti in abſide eodem opere exarati CAL. leguntur.

EMICAT AVLA PIA E VARIIS DECORATA METALLIS
PRAXEDIS DOMINO SVPER ETHRA PLACENTIS HONORE
PONTIFICIS SVMMI STVDIO PASCHALIS ALVMNI
SEDIS APOSTOLICAE. PASSIM QVI CORPORA CONDENS
PLVRIMA SANCTORVM SVPTER HAEC MOENIA PONIT
FRETVS VT HIS LIMEN MEREATVR ADIRE POLORVM

Ibidem in ſacro cubiculo vbi non colitur columna flagellationis Ieſu Chriſti, ſuper limen iſta leguntur:

PASCHALIS PRAESVLIS OPVS, DECORA FVLGET IN AVLA
QVAE PIA OBTVLIT VOTA STVDVIT REDDERE DEO.

Pergit de eadem hæc Anaſtaſius.

XVI.

Hic enim beatus & præclarus Pontifex multa corpora Sanctorum diruta in cœmeterijs iacentia pia ſolicitudine, ne remanerent neglecta, quærens, atque inuenta colligens, magno venerationis affectu in iam dictæ Chriſti Martyris Praxedis Eccleſia, quam mirabiliter renouans conſtruxerat, cum omnium admiratione Romanorum, Epiſcopis presbyteris diaconibus & clericis laudem Deo pſallentibus deportans recondidit. Quæ dum ſanctiſſimi atq; coangelici Præſidis hac intima cordis vigilantia gererentur; vt reconditorum ibidem ſanctorum corporum, Domino indeſinenter ſuper aſtra placentium precibus apud omnipotentem Dominum iuuaretur: conſtruxit in eodem loco à fundamentis cœnobium, quod & nomine ſanctæ Praxedis virginis titulauit, in quo & ſanctam Græcorũ congregationẽ aggregans, quæ diu noctuq; Græca modulationis pſalmodiæ laudes omnipotẽti Deo, ſanctiſq; illis ibidẽ quieſcentibus ſedulò perſolueret, introduxit. Siquidem in eodem monaſterio plurima conferens prædia, & poſſeſſionum loca vrbana & ruſtica, affluenter atq; abundanter ditauit.

CORPORA SS. MARTYRVM DELATA IN ECCL. S. PRAXEDIS.

XVII. ORNAMENTA ECCLES. S. PRAXEDIS.

Quin etiam in eadem Eccleſia fecit Oratorium beati Zenonis Chriſti Martyris, ibi & ſanctiſſimum eius corpus ponẽs, muſiuo amplianter ornauit. Fecit etiam in eadem Eccleſia ciborium ex argẽto pẽſans libras octingentas & decem. Item & Propitiatorium ſacri altaris ex argenteis laminis mirificè exornauit. Confeſſionem denique eius cum [*] *regulis ſuis interius exteriusq; vallans, pulcherrimè compſit atque deaurauit, quæ ſimul penſant libras trecentas. Supra eiuſdem venerabile altare fecit regnum ſpanocliſtum ex auro fuluo, ex diuerſis lapidibus exornatum penſans libras quinq; & vncias duas & ſemis. In eodem ſacro altari fecit veſtẽ de chryſoclauo cum diuerſis hiſtorijs miræ magnitudinis atq; pulchritudinis exornatam. Item vbi ſupra obtulit aliam veſtem chryſoclauam ex auro gemmiſq; confectam habentem hiſtoriam virginum cum accenſis facibus mirificè comptam atque decoratam. Ad ſacrũ denique eiuſdem virginis corpus obtulit imaginem ex laminis argenteis præfiguratis penſantem libras nonaginta octo.*

* regulis

His benigniſſimus Præſul fecit in iam dicto monaſterio Græcorum Oratorium ſanctæ Agnetis Chriſti virginis miræ pulchritudinis exornatum. hactenus Anaſtaſius de titulo S. Praxedis & de Græcorum monaſterio à Paſchali Papa conſtructo, vt Græcis monachis Romam fugientibus dignè proſpiceret. Erat enim extorrium haud exiguus numerus monachorum, vt non ſufficerent alia quæ in Vrbe erant Græcorũ monaſteria.

XVIII. PERSECVTIO RECRVDESCIT.

In eos autem qui remanſerant diram fuiſſe renouatã perſecutionem, ex litteris magni Theodori cognouimus: occaſionem autem recrudeſcentis perſecutionis eam diximus præceſſiſſe, quod eiuſdem Pontificis legatione miſſa hoc anno Conſtantinopolim, complurium concaluerunt animi ciuium ad hæreſim reſpuendam, & veritatem profitendam, excitatique pariter ad errorem publicè deteſtandum, palamq; cultum ſacrorum imaginum

confitendum. Factum eſt enim, vt ob excitatum in ciues ſpiritum confeſſionis, ſæuiret magis ac recrudeſceret perſecutio, & complures ex ijs qui lapſi erant, rurſus confeſſionis ingrederentur agonem aduerſus Iconomachos certaturi: dum & qui detinebantur in carcere, arctioribus vinculis ſtringerentur; atque ipſi Regij impietatis miniſtri in eos acrius ſæuirent. Extant autem pleræque è carcere tum datæ ab ipſo Theodoro Studita litteræ ad hos conſolandos & roborandos. Tunc temporis enim ab eodem Theodoro ſcripta eſt Catecheſis ad Simeonem [a] & alios nouem de his qui ſeipſos vltrò obiecerũt martyrio. Tunc & data videtur epiſtola ad Leonem Patricium [b] & Sacellarium, quã deplorat acerbitatem perſecutionis, quã & ille dolebat, necnon illa ad Irenam [c] Patriciam poſt lapſum confeſſam & flagella atque exilium paſſam, hortans eam vt forti animo ærumnas perferat, nec frangatur. Extat pariter ad Gregoram laicum hominẽ, qui primus tunc ex Imperatoris aula ad ſtadium perſecutionis progreſſus eſt, quæ ſic ſe habet perbreuis ſatis [d].

[a] Theod. li. 2. epi. 44.
[b] Idem epiſt. 56.
[c] Idem epiſt. 68.
[d] Idem li. 2 epi. 55. In Cod. Col.

XIX. GREGORAM CONFESSOREM ROBORAT THEODORVS.

Gregoræ laico.

Salue Confeſſor Chriſti. Meritò Dei hominem te olim appellaui. en non mentitus & humilis ſermo meus, qui ſublimis in te apparuit. Quomodo carcer? Ferrea etiã vincula ſuſtines, vt audio, corpore conſtrictus, res laborioſa. Veruntamen confortare in Domino, ſancte, & Martyrum more depugnans. belle, belle frater. Qualis eluxiſti? Quantum exaltatus es? vnus ex omnibus laicis (de ijs loquor qui ſub hoc Imperio) tu ſolus Deo confeſſor oſtenſus es & Angelis & hominibus. Cernis vbinam te detineant perſecutores? In palatio, ceu margaritum, ceu Regem effectum, quamuis ita non ſentiant. Ne timeas, amice, ne terrearis ob imminentia verbera. ſuſtine, Chriſtus vna ſubleuans, ſimul adiuuans, vt ſimul pugnans, & ſimul percuſſus. Si ergò à quopiam è ſubditis detentus, imperatorem haberes defenſorem, & inter verbera tecum & animo & affectu verberatum: nónne pati gauderes, ornamentum amplecteres, quaſi patiendo perciperes quas deſiderabas opes, gloriam, principatum: Quantò verò magis hoc in re præſenti ſentiendum? quod & amplectendum nobis neceſſariò, vt non ſomnis ſimilia hæc & inania, ſed ſempiterna & vera & ineffabilia bona conſequamur, æterna ſupplicia declinantes: quæ qui pingi Chriſtum negant, ſuſtinebunt, à quibus liberemur frater, pro nobis inuicem orantes. Ita Theodorus, qui tunc etiam & hortatus eſt ſuos cùm in eos crudelius Leontius perſecutor ille exmonachus ſæuiret. ſic ſe habet [e].

[e] Theod. li. 1. epi. 38. Cod. Colu.

XX. STVDIANOS MONACHOS CONFESS. CONSOLATVR THEODORVS.

Fratribus Studianis.

Saluete in Domino, fratres ac Patres: ſaluete milites Chriſti: ſalue fratrum ternarius ſanctæ Trinitatis gratiã dimes, verè digni talibus ſalutationibus, quia propter Chriſtum generosè duriſſimũ carcerem patimini à Leontio nefario vexati. O Iudaicam apoſtaſiam! ſi agreſtis fera eſſet, ſatiari vtique iam poſſet, ſanguinem veſtrum tamdiu pœnis fundens & hauriens: at nunc inſatiabilis manet ſanguinis potor dæmoniacus. nullum ſenſum miſericordiæ, nullã humanitatis commiſerationem erga vos ſuſcipiens agnos Chriſti; ſed affligens, omni modo deuorans vos, cum ſatana moliens, vt glorietur draco, vt per vos nos etiam perterrefaciat. ſed fruſtrà: [f] *Fidelis enim Deus qui non ſinit vos tẽtari ſupra quam poteſtis ſed facit cum tentatione etiam prouentum, vt poſsitis ſuſtinere. Recordamini Sanctorum qui à ſæculo fuerunt, quia nemo tentationum & tribulationum expers, placuit:* [g] *hic quidem ſectus eſt: ille lapidatus, alius igne conſumptus, alij diſtenti ſunt. Et quod tempus ſufficiat recenſendæ nobis circumpoſita nubis Martyrum? quorum vos cum participes ſitis & certaminum ſocij, gaudete fratres mei gaudio ineffabili contra hæreſim, contra affectus regnum obtinentes.*

[f] 1. Cor. 10.
[g] Heb. 11.

XXI. *Tu nomini congruenter* καρτερόψυχος, *id eſt, animo fortis, Carterius, tu in patientia dimes* ἀφθονώτατος, *id eſt, abundantiſſimus Aphthonius. Tu diuina* ἀγάπῃ, *id eſt, caritate corroboratus veriſſimus Agapius. Carceris obſcuritas æternæ vobis & inacceſsibilis lucis eſt conciliatrix. Fames paradiſi deliciæ: nuditas pallij immortalitatis: ſolitudo conuerſationis cũ Deo: coma intonſa decora venuſtatis, vt reuelatã facie Dei gloriã conſpiciatis. Num gaudium ſunt iſta? Num exultatio omni exultatione maior? Ægrè forſan laturi ſumus, quod non inditus pes ligno, non impoſita catena. Quo enim magis abundant ærumnæ, tantò abundantior conſolatio gloria Dei. Hæc paucis ſciens vos à vobis ipſis habere patientiam, vos hortatus ſum, cariſſimi. Vos verò rependite mihi cum Nicolao qui mecum eſt fratre noſtro, qui vos ſalutat, ſacras preces veſtras, vt ſaluus ſim.*

Quod verò perſecutores ipſi (vt ſæpè dictum eſt) Orthodoxis martyrium inuiderent: haud mortem violentam palàm intulerunt; ſed fatigationibus eos frangi, & ærumnis confici voluerunt, vt longiore inducto martyrio, ipſorum conſtantiam emollirent. Verùm cùm in carcere conſtitutos cernerent, haud illis permoueri poſſe ſupplicijs, illud excogitarunt, vt eos per diuerſa longinquaque itinera & aſpera fatigarent. quod vidimus in ipſo Theodoro Studitarum omnium Patre; ſed & de alijs monachis Confeſſoribus id factum ipſius ad Simeonem monachum datæ litteræ docent, cum aliis ab eo de hominibus certum nuntium accepiſſet. ſic enim ſe habent [h].

XXII. *Reddita mihi epiſtola ſanctitatis. Vbi eam legi, & ſingula didici, quæ cæteris qui cum ea ſunt, ſanctis Patribus noſtris, quorum nomina in libro vitæ ſcripta ſunt, acciderant, ſacram omnium expulſionem, longinquam deportationem, moleſtam illam & grauem propter variam hinc inde abductionem, & durã impiorum cuſtodiã: imprimis ſimul, in cuiuſmodi tentationes Dei Eccleſia tepus perduxerit, animo conſiderans. Simul etiam beatam duxi perſecutionem pro Chriſto ferentium certamina. Teque pariter, qui geſtorum omnium nuntius nobis fuiſti; nec remiſſus erga me nihil minùs, & manum mouere ad ſcribendum, & totam affictionis ſeriem ſingulatim percenſere. Quo nomine benedicat tibi Dominus, & magis magiſque confirmet, & corroboret in acerba iſta teſtimonij* CHRISTI *dimicatione. Enimuerò cognoui quemadmodum poſt dimicationem in iſta, cum Ioanne impiorum duce congreſſus, haudquaquam metu ceſſeris, nec inferior ſermone contulis ex litteris, ſed fortiter obſiſtens ipſum eiusque eloquium inanis vigore reddideris, veritatis verbo ſubnixus, quam tibi Spiritus ſancti operatio ſuggerebat. Nulla videlicet in ijs qui decepti ſunt, reſidet vis ſermonis; quoniam nec lumen, nec veritatis ſpecimen, nec rectum aliquid, aut ſanctum, in tenebris ambulantibus ſubeſt corde & euanida ſapientia, ſeu vt verius dicam, inſipientia, imperitia, cæcitate. Vnum autem ineſt, & primum & poſtremum, poteſtas tenebrarum, hæc illis & ſermo, & defenſio, & fides, & gloria, & arma.* [i] *Ex operibus eorum cognoſcetis eos, dicit Dominus.*

XXIII. *Quid enim impium, aut Iudaicum non egerunt? Chriſtum contumelia affecerunt, Deiparam & Sanctos: quorum enim imperis figuræ ignominiã afficiuntur, in prototypa ipſa tranſmittitur contumelia. Ideoq; Antichriſti meritò dici poſſunt Iconomachi: quandoquidem vt à Theologo & Euangeliſta ſcriptum eſt* [k] *nunc multi facti ſunt Antichriſti. Hæc parua quidem ad prudentiã tuam ſed caritatis quæ nobis à Deo in vna ſerſa & anima vna donata eſt ſimbola ſunt. Tu verò frater egregie pro me ora, vt pariter tecum pugnãs certem. Et indicare porrò non graueris, quomodo & ipſe agas, & quomodo ſe habeant & habituri ſunt ſacri conſortes tui. hæc ad Simeonem Confeſſorem.*

[i] Matt. 7.
[k] 1. Ioã. 2.

XXIV. Ipſe verò Theodorus de fratribus Confeſſoribus iſta & alia audiens per litteras diuerſorum ad eum ſcribentium, eadem vt pretioſa monilia cuſtodiens, auro ea veſtiendo & ornãda ſuſcepit, cùm videlicet ocio carceris benè vſus, eorumdem tùm verba tùm facta verſibus conſcripſit, à poſteris canticis proſequenda, teſtatur id ipſe quidem in epiſtola, ijſdem fermè diebus ad Naucratium data [l] vbi poſt alia.

Miſi ad te libellum, & quaterniones quatuordecim, in quibus ſunt ſermones & vita fratrum metricis verſibus. Quæ legens tu & aliqui è fratribus fidis, diligenter abſcondito. Equidem nihil ſum frater, quod vtilis momenti ſit. Sed quandoquidem .... tit, & extimulor quodammodo à ſancto Patre nos ...... dicens beatum Paulum dicentem: Noli negligere gratiam quæ in te eſt, tanquam indignus cũ timore & tremore ſacio quæ facio. hæc de his Theodorus, qui & ſolutã oratione, ſcriptis epiſtolis, eorum encomia proſecutus id ipſum præſtitiſſe cognoſcitur, vt vidimus de Thadæo, & mox dicendum de Iacobo, cuius præconia celebrauit litteris ad Hypatium datis [m] his verbis [m].

XXV. *Nec nos ſine dolore, fili, accepimus dormitionem Iacobi Confeſſoris Chriſti & amabilis fratris noſtri, nec porrò ſine lætitia. illud quidem ex ſpiritualis affectu (quid enim ille viſiſſimo & ...*

[l] Theod. lib. 2. epiſt. 57. In Cod. Colu.
[m] Theod. lib. 2. epiſt. ... In Cod. Colu.

lus, cuius ego propter peccata ne filius quidem dici merebar) hoc verò ſpei cauſa, nec noſtra duntaxat, quorum ille velut membrum facit ornatus futurus erat, verumetiam totius Dei Eccleſiæ. Quid enim? qualem virum cenſes? an non Confeſſorem? an non Martyrem? non Sanctum? A primis annis in aſcetica vita laboribus deſudauit legitime ſubditus, obediens, aduerſus animi motus viriliter pugnãs, incorruptum corpus afflictationibus cuſtodiens, quibus illud comminuebat, & in ſeruitutem redigebat, ſine apparatu comedens, ſic dormiens cum adhuc ſanus eſſet, vt in admirationem raperet intuentes, ſeceſſum colens, vt plurimum quoad poterat, & ad ſeipſum reflectens, atq; ad diuinum amorem inde aſſurgens. Ac ne quis fingi à me hæc exiſtimet animi gratiâ propter audientes: teſtis eſt Deus, & qui eius pædagogus fuit Ioannes, à quo mihi eorum quæ neſciebã explicatio. Atq; hæc velut rude quoddam ſpecimen aſceticæ diſciplinæ. CPO PLA CONIA.

XXVI. *In confeſſione autem quot & quanta? Spectaculum factus eſt Angelis & hominibus. O forte, Deoq; carum cor! Ingreſſus eſt ſtadium, tanquam Dei miles impauidus, intrepidus, hinc inde tenebrarum miniſtri terga verberibus laniarunt, pectora, brachia, ſanguinem hauſerunt, carnes conciderunt, humi ſtratum Sanctum reliquerunt, ſanam vocem nullam prorſus mittentem, ſed martyrium Deo perfectum explentem, & hoc pro Chriſto filio Dei ac Deo noſtro. Nam pro ſacra eius imagine decertare, pro eo ipſo eſt martyrium pati. Audiant manſueti & lætentur: exultent Martyrum amatores & tripudient. Confundatur diabolus: concidat Iconomachorum caterua. ex virorumq; operibus iuxta diuinum[a] mandatum, viroſq; agnoſcite. Hi enim non hunc ſolum, ſed multos è noſtris, & non noſtris, immò & noſtris (ſiquidem omnes vnum corpus ſumus in Chriſto Ieſu, qui eſt caput omnium) pariter diuexarunt, ꝗ occiderunt, mediâ peremerunt; & quæ alia his conſentanea ſunt. Ille verò ex intolerandis illis vulneribus, membris omnibus ſolutus, & exanimatus, & corpus acerbiſſimis doloribus chirurgicæ curationi ſubiecit, & fractus inde ad finem vſq; tanquam quotidie moriens vitam traxit, & quidem cum gratiarum actione, & quidem cum humilitate.* [a] Mat. 7.

XXVII. *Quod ſi (vt ſcribis) ſuum etiam obitum prædixit, hoc ipſum, conſequens erat ex certaminibus. Quia verò adiecisti, maximum ad funus concurſum fuiſſe etiam illuſtrium in vtroque genere: id quoque facit ad orationis teſtimonium. Neq; enim ad hominem obſcurum ſecundum carnem, niſi Dei nutu talis factus concurſus eſſet. Ille igitur in cælum abijt, & appoſitus eſt ad commilitones, ac diuiſ, eſt chorus Confeſſorum ac Martyrum priorum, ex quo gaudium eſt in cælo, & animi lætitia, cuius precibus ſaluemur, fratres ipſe autem condignam obſequij ſui mercedem nanciſcatur. Beati autem & qui conuenerunt, reuerà pij, reuerà Martyrum amatores, quorum pars cum eo ſit, quem extulerunt. De venerandis eius reliquijs ſicut ſcripſit de canone ſi Deo placet faciant. Salutare inuicem in oſculo ſancto. Etenim omnibus fratribus legi debet. Salutat vos dominus Archiepiſcopus, protopreſbyter, œconomus, & reliqui fratres. Dominus ſit vobiſcum Amen.* hactenus ipſe. Sed ex multis paucos recenſet, cùm tamen Græcorũ Menologia ſuis quibuſq; diebus, quibus ex carne ſoluti ſunt contineãt plures ſanctos Martyres in hac perſecutione paſſos in Eccleſia celebrandos. PLVRES MARTYRES SVB LEONIS ARMENI PERSECVTIONE.

XXVIII. Vt autem de rebus Occidentalibus aliquid attingamus, dicenda ſunt aliqua de cœnobio Caſſinate, vbi vigebat his temporibus monaſtica obſeruantia, ex quo tanquam ex fonte fluenta regularis diſciplinæ manabant, cũ floreret viris ſanctiſſimis, & inter alios qui creatus fuit hoc anno eiuſdem cœnobij Abbas nomine Apollinaris, qui ea miraculorum gratiâ eſt ſublimatus, vt Lirim amnem ſicco veſtigio pertranſiret, vt[b] Leo Oſtienſis eſt auctor. Porrò dictum cœnobium haud pridem S. Adelhardus cõſobrinus Caroli Magni petijt diſciplina monaſtica imbuẽdus, vt Paſchaſius in rebus ab eo præclarè geſtis[c] enarrat. Sed & ſub eodem quoque Imperatore Carolo Magno etiam ille ſanctitatis nomine inſignis primus Monaſterienſis Epiſcopus, Ludgerus nomine in idem S. Benedicti monaſterium peregrinatus, illic annis duobus & ſex menſibus excolendus monaſticis inſtitutis permanſit, quæ poſtea propagauit in Friſios atque Saxones: nam Friſiorum eſt delegatus Apoſtolus. teſtantur hæc Acta ipſius, à monachis Vuerdenſibus fideliſſimè ſcripta[d]. Licet autem de remotis orbis partibus ad dictum cœnobium fre- CŒNOBIVM S. BENEDICTI CASSIN. SANCTITATE FLORET. [b] Leo Oſtien. lib. 1. c. 18. [c] Apud Sur. die 2. Ian. in Adelhar. [d] Extat a. pud Sur. die 26. Mart.

quens eſſet acceſſus: illorum tamen qui ex diuerſis regionibus Italiæ tanquam ad ciuitatem refugij, atque ad aſylum Chriſtianæ libertatis illuc confluere ſolerent, ſeque illic cum ſuis diuitijs Deo offerrent, frequentior erat aduentus, vt ex Leone Oſtienſe res eiuſdem monaſterij deſcribente quiſque poterit intelligere.

IESV CHRISTI
Annus 819.

PASCHALIS PAP. Annus 3. — LVDOVICI 6. LEON. ARM. 6. IMPP.

ANNVS Redemptoris octingenteſimus vndeuigeſimus ſequitur, Indictionis duodecimæ, *quo Ludouicus Imperator* (vt veteres Annales Francorum produnt) *hieme conuentum habuit Aquiſgrani, in quo multa de ſtatu Eccleſiarum & monaſteriorum tractata atque ordinata ſunt, legibus etiam Capitula quædam pernéceſſaria, quia deerant, addita ſunt.* I.

Porrò eiuſdem conuentus habendi occaſionem eam præceſſiſſe, auctor eius temporis in vita ipſius, narrat his verbis: *Qua hieme imperator in eodem palatio conuentum publicum populi ſui celebrauit: & renuntiantes ſibi Miſſos de omni Regno ſuo, quos pro ſtatu ſanctæ Eccleſiæ reſtaurando delecto vel confirmando miſerat, audiuit: quicquid vtile indicauit, ſanctâ impellente deuotione ſuperaddidit, nihilq; intactũ reliquit, quicquid ad honorem ſanctæ Dei Eccleſiæ perficere poſſe viſum fuit. Interea Capitula quædam legibus ſuperaddidit, in quibus cauſa forenſes claudicare videbantur, quæ hactenus valdè pernéceſſaria ſeruantur.* hactenus de his ibi. CONVENTVS AQVISGRANENSIS.

Imperator ſiquidem maximè pius Apoſtolicæ Sedis auctoritate (vt dicetur inferius) quibus valuit ope, & conſilijs conſulere laborans Eccleſijs Gallicanis, per ſingulas prouincias legationes inſtituit ſingulas, mittens Epiſcopũ & cum eo comitem, vnà cum legum Eccleſiaſticarum capitibus, quæ ſingulis darent deſcribẽda Eccleſijs, quæ obſeruare deberent, in hoc laborans, vt vigeret vbique in Gallicanis Eccleſijs cultus pietatis & ſacrorum canonum obſeruantia.

II. Extant ipſa Capitula[a] Ludouici, immò & ipſa miſſio Legatorum per diuerſas prouincias, quæ ſic ſe habent: *Volumus etiam vt Capitula, quæ nunc & alio tempore conſultu fidelium noſtrorum à nobis conſtituta ſunt, à Cancellario noſtro Archiepiſcopi & Comites eorum de proprijs ciuitatibus modò aut per ſe aut per ſuos Miſſos accipiant, & vnuſquiſque per ſuam diœceſim cæteris Epiſcopis, Abbatibus, Comitibus, & alijs fidelibus noſtris ea transſcribi faciant, & in ſuis Comitatibus coram omnibus relegant, vt cunctis noſtra ordinatio & voluntas nota fieri poſſit. Cancellarius autem noſter nomina Epiſcoporum & Comitum qui ea accipere curauerit, notet, & ad noſtram notitiam perferat, vt nullus hoc prætermittere præſumat.* His habet addita nomina Epiſcoporum & Comitum. Porrò hi appellari conſueuerunt Legati Dominici, nam[f] ſubditur: *In Veſontio quæ eſt diœceſis Bernoini Archiepiſcopi Heruuinus & Monogoldus Comes. In Moguntia quæ eſt diœceſis Heiſtulphi Archiepiſcopi, idem Heiſtulphus Epiſcopus & Deotbertus Comes. In Treuiris Hetti Archiepiſcopus & Adelbertus Comes. In Colonia Hadalboldus Archiepiſcopus & Æmundus Comes. In Rhemis Ebo Archiepiſcopus quando potuerit, & quando non licuerit Rhuothardus Epiſcopus eius vice, & Rhuofridus Comes, ſunt ſuper ſex videlicet Comitatus, id eſt, Rhemos, Catalaunem, Sueſſionem, Siluanectem, Belluacum, & Laudunum. Super quatuor verò Epiſcopatus, qui ad eius diœceſim pertinent, id eſt, Nouiomacenſem, Ambianenſem, Teruanenſem & Cameracenſem. Rangarius Epiſcopus & Berengarius Comes. Senones Hieremias Archiepiſcopus & Donatus Comes. Rothomagum Vuillebertus Archiepiſcopus & Lagibertus Comes, Turonem Landrannus Archiepiſcopus Rhuotbertus Comes: Lugdunũ, Tarantaſia, & Vienna Albericus Epiſcopus, & Richardus Comes.* Quæ verò hi qui miſſi ſunt agere deberent, iſta quæ ſubijciuntur, declarant his verbis[g]. [a] Lib. 2. Capit. Fran. cap. 24. CAPITVLARES LVDOVICI IMP. CONSTITVTIONES. [f] Ead. lib. 2. cap. 25. [g] Lib. 2. Capit. Fran. cap. 26.